

Kuva Timo Martola

KETTUKI
YHDENVERTAINEN TAIDE

KOHTI YHDENVERTAISTA TAIDETTA

Kettukin strategia-asiakirja | 2016–2020

KETTUKI PARANTAA ERITYISTÄ
TUKEA TARVITSEVIEN IHMISTEN
MAHDOLLISUUTTA OPIKELLA
JA HARRASTAA TAIDETTA
SEKÄ TYÖSKENNELLÄ
TAITEEN ALALLA.

---

*Kohti yhdenvertaista taidetta
Kettukin strategia-asiakirja 2016-2020
2015 Kehitysvammaisten taiteilijoiden tuki ry
Graafinen suunnittelu: Pisama Art, Mari Villanen
Valokuvat: Antti Koski, Timo Martola*

ESIPUHE

Erityistaide on maassamme melko nuori taiteen ala, sillä lähes kaikki merkittävät tuetun taidetoiminnan harrastepiirit, taidekeskukset ja -oppilaitokset ovat syntyneet 1980-1990-lukujen taitteessa tai sen jälkeen. Harrastus- ja opiskelumahdollisuuksien paranemisen myötä kehitysvammaisilla on ollut mahdollisuus siirtyä taideterapiasta ja viriketoiminnasta omaääniseen taiteen tekemiseen. Teosten taiteellisen tason kohonemisen ja taidetoiminnan laajenemisen myötä myös näyttelytoiminta on 2000-luvulla lisääntynyt voimakkaasti.

Erityistaiteen kentän edunvalvojana toimii vuonna 2002 perustettu Kehitysvammaisten taiteilijoiden tuki Kettuki ry, joka on erityistaiteen alan valtakunnallinen asiantuntijaverkosto. Kettuki edustaa kaikkia erityistä tukea tarvitsevia taiteen tekijöitä.

Kettukilla on erityistaiteen alan edunvalvojana kolme tärkeää kohderyhmää ja päätehtävää:

Erityistaiteilijoiden oikeuksien puolustaminen ja osallisuuden lisääminen.

Kettukin tavoitteena on parantaa kaiken ikäisten erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden mahdollisuuksia opiskella ja harrastaa taidetta sekä työskennellä taiteen alalla yhdenvertaisesti vammattomien kanssa.

Erityistaiteen toimijaverkoston tukeminen eettisesti toteutetussa taidetoiminnassa. Kettukin tavoitteena on tukea yhdessä verkoston toimijoiden kanssa erityistaiteen toimijoiden ja taiteen tekijöiden ammatillista identiteettiä, kehittymistä ja yhteistyötä.

Taiteen ja kulttuurin monimuotoisuuden lisääminen. Kettukin tavoitteena on palvella erilaisia taideyleisöjä esittelemällä erityistaidetta ja sen tekijöitä näyttelyiden, julkaisujen ja muun viestinnän avulla.

Osallisuus taiteeseen ja kulttuuriin on jokaisen oikeus. Kettukin päämääränä on yhdenvertainen taide. Tämä strategia-asiakirja viitoittaa toimintamme suuntaa vuosina 2016–2020.

STRATEGIAKYSelyn TOTEUTUS

Kettukin strategiakysely toteutettiin kaikille avoimena sähköisenä kyselynä syyskuussa 2015. Kyselyä markkinoitiin sähköpostin, sosiaalisen median ja Kettukin kotisivujen välityksellä erityisesti Kehitysvammaisten taiteilijoiden tuki ry:n jäsenille ja Kettuki-verkoston toimijoille. Kyselyyn vastanneita oli 38 ja maantieteellinen jakauma ulottui Lapista Uusimaalle. Laaja vastaajapohja koostui Kettuki-verkoston toimijoista, yhdistyksen jäsenistä, erityistä tukea tarvitsevista taiteilijoista, taideohjaajista, sosiaali- ja terveysalan sekä taide- ja kulttuurialan opiskelijoista ja erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden taiteen parissa toimivista henkilöistä.

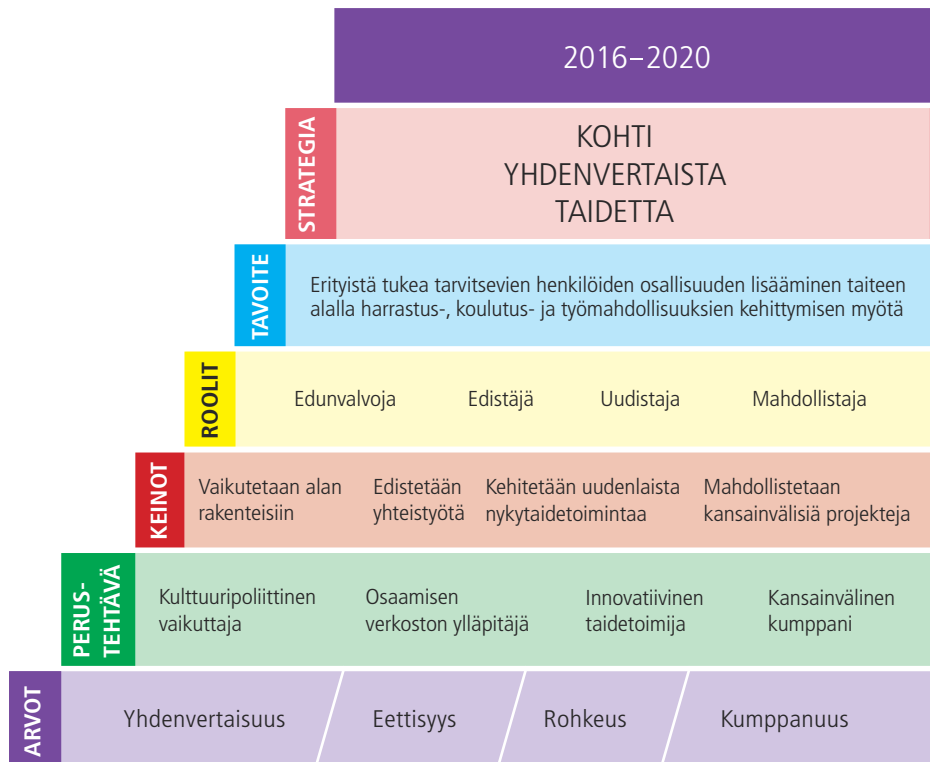
”Kettukin tehtävänä on toimia koko erityistaidekentän ja varsinkin erityistaiteilijoiden eduksi.”

Vastaajat kokivat, että Kettuki on edunvalvontajärjestö, joka on olemassa tuen tarjoamista varten ja jonka tehtävänä on mahdollistaa erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden taiteen tekeminen. Tiedotus, verkostoituminen, erityistaiteen näkyvyyden lisääminen, auttaminen, edistäminen, alan kehittäminen ja yhteyksien luominen olivat kyselyyn vastanneiden mielestä tärkeimpiä Kettukin olemassaolon tarkoituksia. Seuraavilla sivuilla olevat sitaatit ovat erityistä tukea tarvitsevien taiteen tekijöiden kyselyvastauksista poimittuja lainauksia.

PORTAAT MATKALLA KOHTI YHDENVERTAISUUTTA

EDUNVALVOJA= KULTTUURIPOLIITTINEN VAIKUTTAJA

Tavoitteena tiedon välittäminen ja ymmärryksen lisääminen

Erytistaide on maassamme vielä suhteellisen nuori ja suurelle yleisölle uusi taidemuoto. Me lisäämme ymmärrystä välittämällä tietoa erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden taidetoiminnasta. Järjestämme tapahtumia, myönnetään tunnustuspalkintoja, teemme tutkimusta ja julkaisuja, jotta erityistaide tulisi tutuksi ja tunnetuksi.

- Tiedotus
- Kotisivujen ylläpito
- Sosiaalinen media
- Selkokieliisyys
- Konsultointi
- Tunnustukset: Vuoden Taiteilija
- Palkinnot: Vuoden Taideteko
- Eettisten asioiden esillä pitäminen, eettinen ohjeisto
- Kannanotot
- Taidekokoelman ylläpito
- Tietopankin ylläpito
- Poliittinen vaikuttaminen

VAIKUTETAAN ALAN RAKENTEISIIN:
KOHTI YHDENVERTAISUUTTA

“Elämä opettaa, taide on mukava asia, koska voi keksiä monenlaisia elämän aiheita.”

Joannis

EDISTÄJÄ= OSAAMISEN VERKOSTON YLLÄPITÄJÄ

Tavoitteena arvostuksen nostaminen

Meillä Suomessa on maailman mittaluokassa ainutlaatuinen erityistaiteen toimijaverkosto. Me-henki on yhteisöllisesti tuotettu vahvuus. Tapaamisissa voimme jakaa kokemuksia, osaamista ja tuntea yhteistä ammattiyhpeyttä edustamastamme taiteen alasta. Arvostus kumpuaa meistä itsestämme.

- Verkostoseminaarit
- Yhteydenpito ja tapaamiset verkoston toimijoiden kanssa
- Osaamisen jakaminen
- Taiteilija-ohjaajavaihdot studioiden välillä

”Parasta taiteellisessa työskentelyssä on se, että saan valita itse aiheen ja tekniikan ja tärkeintä on itse tekeminen. Koen kehittyneeni ja oppineeni paljon uutta vuosien varrella. Taidetta tehdessä on myös rauhallinen olo.”

Petri

EDISTETÄÄN YHTEISTYÖTÄ:
KOHTI YHDENVERTAISUUTTA

UUDISTAJA= INNOVATIIVINEN TAIDETOIMIJA

Tavoitteena alan kehittäminen

Taiteessa on tärkeää pysyä ajan hermolla. Se mikä oli oikea toimitapa viisi vuotta sitten, voi nyt olla jo vanhentunut. Taiteen täytyy uudistua, jotta se säilyy mielenkiintoisena. Alamme tarvitsee paitsi avoimuutta myös aktiivista tutkimusta ja kehittämistyötä.

- Taidenäyttelyt
- Taideprojektit
- Työpajat
- Leirit ja residenssit

”Se, että näen maailman taiteilijan näkökulmasta, mieleni avaruuden syvimmätkin mustat aukot ja omakuvat, ovat auttaneet näkemään itseni uusin silmin ja valaisemaan tietäni tulevaisuuteen.”

Juhani

**TAIDELABORATORION PERUSTAMINEN:
KOHTI YHDENVERTAISUUTTA**

MAHDOLLISTAJA= KANSAINVÄLINEN KUMPPANI

Tavoitteena osaamisen jakaminen

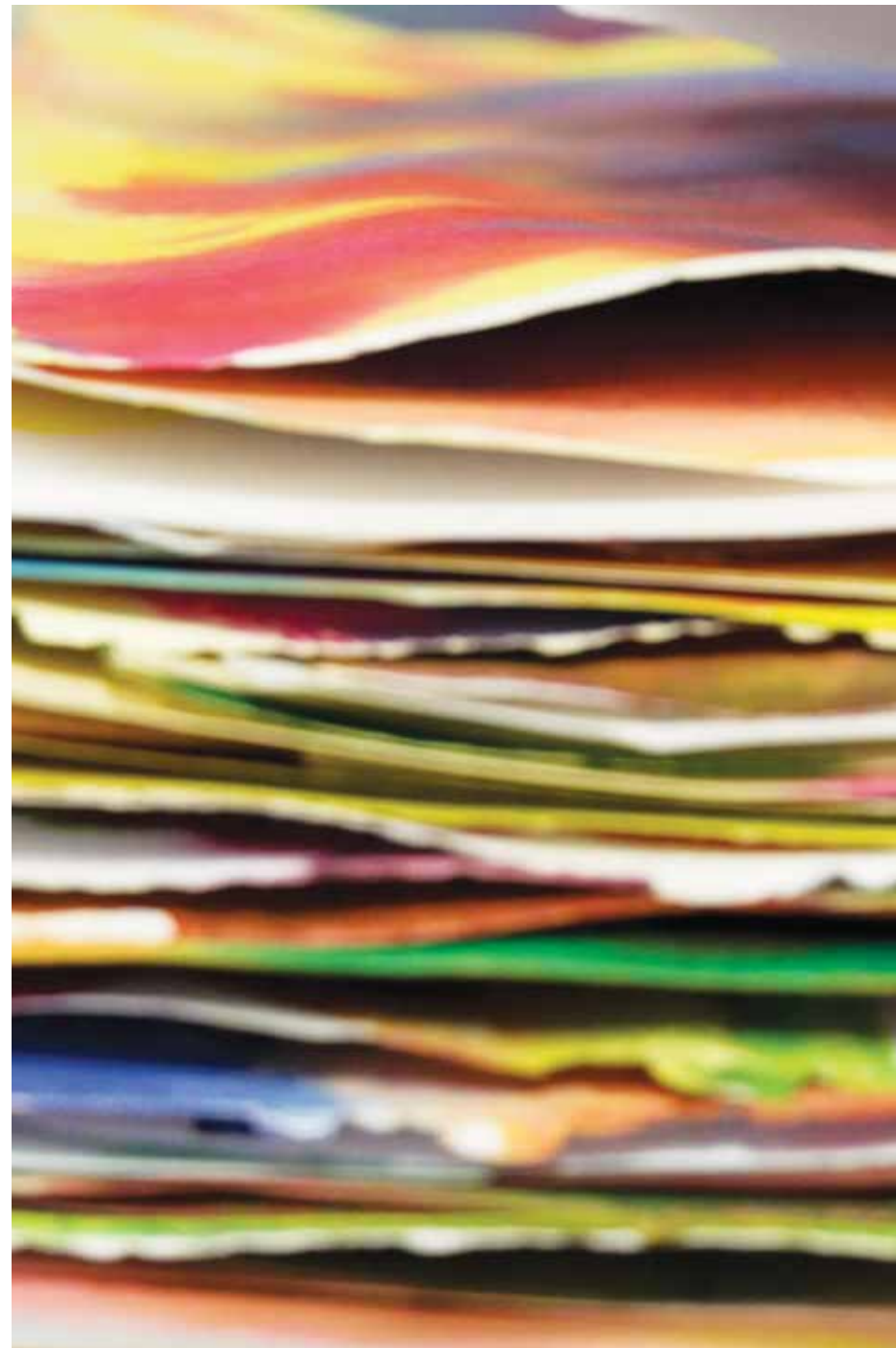
Taidemaailma ei noudattele kansallisia rajoja. Meidän toimijoiden ja erityis-taiteilijoiden on tärkeää olla mukana kansainvälisessä tekemisessä. Meillä on paljon opittavaa, mutta myös paljon annettavaa. Pyrimme tuomaan suomalaista erityistaidetta esille kansainvälisillä foorumeilla ja rakentamaan siltoja toimijoiden välille.

- Alan kansainväliseen kehitykseen osallistuminen
- European Outsider Art Association ja EOAn taidestudio-ryhmän jäsenyys
- Kumppanuuksien etsiminen
- Residenssit ja muut yhteiset projektit

”Tuntuu hyvältä, kun teen taidetta ja taiteen tekemisestä saa rahaa. Taiteen tekeminen on kiva ja tuntuu kivalta, kun on töitä. Hyvin menee. Vaikeata taiteen tekemisessä on se osaaminen. ”

Jarkko

MAHDOLLISTETAAN KANSAINVÄLISIÄ PROJEKTEJA:
KOHTI YHDENVERTAISUUTTA

TOIMINNAN RAHOITUS

Kulttuuripolitiikan vaikuttavuustavoitteet ovat yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen, luovan työn tekijöiden ja kulttuuripalveluiden tuottajien toimintaedellytysten parantaminen, kansalaisten kulttuuriin osallistumisen ja hyvinvoinnin edistäminen sekä kulttuurin taloudellisten vaikutusten vahvistaminen. (OKM 2015)

- Kettukin toiminta on yhtenäistä Opetus- ja kulttuuriministeriön vaikuttavuustavoitteiden kanssa. Kettukin perustoiminnan rahoitus saadaan Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.
- Strategiakaudella 2016–2020 haetaan hanke- ja projektiavustuksia kahteen päähankkeeseen; kansalliseen OSATA - Osallisuus ja taide -hankkeeseen ja yhteispohjoismaiseen IN/NordicOUTSIDER ART -hankkeeseen.
- Hämeenlinnan taidestudiotoimintaa kehitetään Hämeenlinnan kaupungin kulttuuriavustusten turvin.
- Kehittämishankkeet ja projektit tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan vahvojen kumppanuuksien avulla.
- Tärkeitä rahoituskanavia ovat julkiset ja kansainväliset rahoituslähteet sekä yksityiset apurahoja jakavat säätiöt.
- Omarahoitusta kertyy esimerkiksi seuraavien toimintojen kautta: teosmyynti ja -vuokraus, jäsenmaksut, palvelumyynti, myyntituotot ja yritys yhteistyö.

KETTUKIN RY:N SISÄINEN KEHITTÄMINEN

HENKILÖSTÖN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

TYÖNTEKIJÄT

Kaikille: Selkokielikoulutukset.

Toiminnanjohtaja: Viestintäosaaminen, talousosaaminen, johtamisen kehittäminen.

Taideohjaajat ja -opettajat: Taiteen alan täydennyskoulutukset.

HALLITUS

Hallitustyöskentely perustuu laaja-alaiseen erityisasiantuntijuuteen.

Hallituksessa on eri alojen korkeatasoisista osaamista:

Taide ja kulttuuri

Vammaisala

Talous

Viestintä

Yhteiskunta

Määräajoin vaihtuva edustus kansallisista erityistaiteen toimipaikoista.

Erytystä tukea tarvitsevien henkilöiden osallisuutta päätöksenteossa lisätään.

Tarpeen mukaan järjestetään koulutusta esimerkiksi hallitustyöskentelyyn liittyen.

TOIMINNAN ARVIOINTI

- Kehitetään toiminnan resurssien ja vaikuttavuuden arviointimenetelmiä vaikuttavuuden todentamiseksi.
- Tehdään laadunarviointisuunnitelma.
- Laaditaan palautejärjestelmä verkoston toimijoille.

Kuva Timo Martola

KOHTI YHDENVERTAISTA TAIDETTA 2016-2020

STRATEGISET TOIMENPITEET

- 2016–2020** Alaa uudistava tutkimus- ja kehittämishanke, OSATA Osallisuus ja taide
- 2016–2020** Pohjoismaisen yhteistyön vahvistaminen, IN/NordicOUTSIDER ART -hanke
- 2016–2017** Perustetaan kehittämistyön tueksi Hämeenlinnan taidelaboratorio
- 2016–2017** Verkoston kehittämishanke
  - *Yhteinen viestintä*
  - *Vaihtuvat painopistealueet*
  - *Tuen antamisen ja saamisen foorumi*
  - *Yhteinen kampanja*
- 2016–2018** Viestintäsuunnitelman laadinta
  - *Laaditaan kohdennettu viestintäsuunnitelma eri kohderyhmille*
  - *Taidetta selkokielellä - foorumi*
- 2017** Luodaan kokoelmapolitiikka
- 2017–2018** Laaditaan täydennyskoulutussuunnitelma taiteilijoille ja ohjaajille
  - *Hyvien käytäntöjen jakaminen*
- 2018–2020** Kartoitetaan yhteistyömahdollisuuksia eri alojen kulttuuritoimijoiden kanssa
- 2019–2020** Kartoitetaan suomalaisen erityistaiteen toimikentän laajuus ja rakenteet
  - *Toimenpide-ehdotukset harrastajien, opiskelijoiden ja taiteilijoiden aseman parantamiseksi*
  - *Muun muassa avustusjärjestelmä ja työllistyminen*

KETTUKI

YHDENVERTAINEN TAIDE

KETTUKI
Kirjastokatu 1
3100 Hämeenlinna

p. 044 040 5107
www.kettuki.fi

---

*"Paljon tehdään tauluja ja näyttelyitä.
Tottakai joukossa täytyy olla
sellainen kuin minä, joka tekee juuri
erilaisia tauluja, sellaisia
poikakaveritauluja."*

Harri